

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

คู่มือ

การดำเนินงานระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19

ฉบับที่ 1

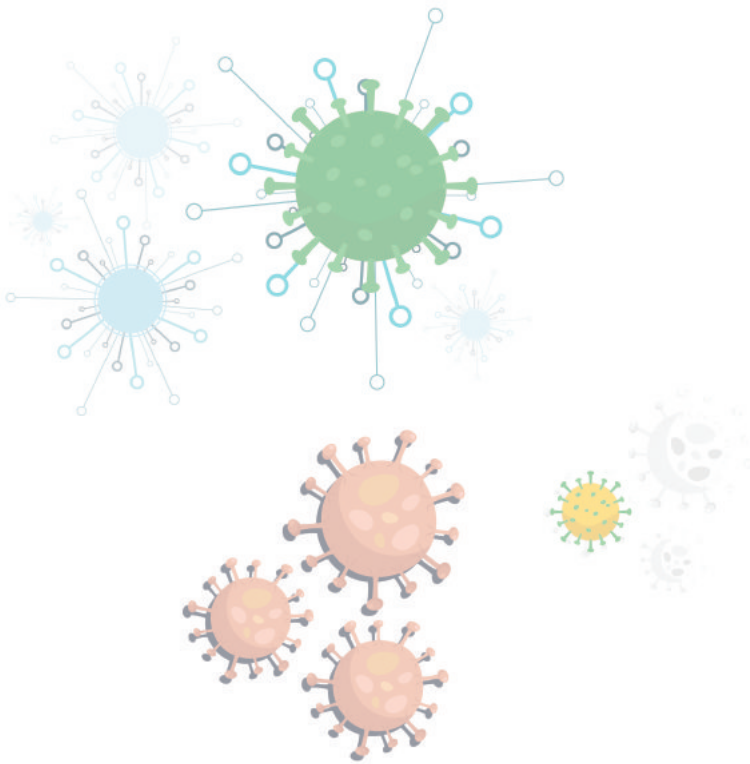

คู่มือ

การดำเนินงานระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19

ฉบับที่ 1

ชื่อหนังสือ : คู่มือ การดำเนินการระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม
สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ฉบับที่ 1

ISBN : 978-616-11-4258-2

จัดทำโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
โทรศัพท์ 02 590 4253
โทรสาร 02 590 4255

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤษภาคม 2563

จำนวนพิมพ์ : 4,000 เล่ม

พิมพ์ที่ : บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด

คำนำ

สถานการณ์โรคโควิด-19 ในปัจจุบัน มีการแพร่ระบาดจากคนสู่คน ผ่านฝอยละออง ที่ออกมาจากปากและจมูกของผู้ติดเชื้อไปสู่คนใกล้ชิด ส่งผลให้มีผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก และโรคนี้จะมีความรุนแรงมากเป็นพิเศษในผู้สูงอายุและผู้มีโรคประจำตัว ดังนั้น การดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคลและสุขลักษณะสถานที่ที่อาจเสี่ยงต่อการรับสัมผัสเชื้อโรค ถือว่าเป็นมาตรการที่สำคัญมาก ที่จะช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้

คู่มือแนวทางฯ นี้ จัดทำขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะผู้จัดทำได้ประมวลความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม และคำแนะนำ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้ใช้ประโยชน์ ได้สะดวก แบ่งเนื้อหาเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 กล่าวถึงความสำคัญและเนื้อหาเกี่ยวกับระบบ ปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ 2 เป็นเนื้อหาตามคำแนะนำและแนวทางปฏิบัติด้านอนามัย สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และส่วนที่ 3 เป็นการ รวบรวมคำแนะนำสำหรับประชาชนในรูปของอินโฟกราฟิกที่เข้าใจง่าย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับท้องถิ่นและชุมชน ในการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และการดำเนินงานในระยะฟื้นฟู ภายหลังสถานการณ์ โรคคลี่คลายลง เพื่อให้ประชาชนสามารถกลับมาใช้ชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมั่นใจ กลับเข้าสู่สภาวะและอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนที่ดี และเกิดภูมิคุ้มกันต่อการระบาดซ้ำ คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้บริหาร นักวิชาการและทีมงานทุกท่านที่ได้สนับสนุนแนวทางการดำเนินงาน คำแนะนำทางวิชาการ และสื่อความรู้ ที่เป็นส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารฉบับนี้ ไว้ ณ โอกาสนี้

กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

ส่วนที่ 1 ความสำคัญและระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. สถานการณ์เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	3
2. บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานเกี่ยวกับโรค COVID-19	4
3. ระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม
(Environmental Health Operation System)	5

ส่วนที่ 2 คำแนะนำและแนวทางปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. การควบคุม กำกับ ดูแลสุขลักษณะสถานที่ต่าง ๆ ในพื้นที่	15
2. การจัดการมูลฝอยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19	17
3. การสื่อสารให้ความรู้คำแนะนำกับประชาชน	19

ส่วนที่ 3 รูปแบบ Info-graphic เพื่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และให้ความรู้สำหรับประชาชน

1. การจัดการบริการสาธารณะและสาธารณูปโภคสำหรับท้องถิ่น	25
■ การจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	25
■ การจัดการบริการระบบผลิตน้ำประปาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	27
■ การดูแล บำรุงรักษา ตู้น้ำหยอดเหรียญ	29
2. การจัดการสุขลักษณะในสถานที่ต่าง ๆ	30
■ ร้านอาหาร	30
■ ตลาดสด	31
■ ร้านสะดวกซื้อ (ซูเปอร์มาร์เก็ต/มินิมาร์ท/ร้านขายของชำ)	32
■ รถเร่จำหน่ายอาหาร	33
■ การจัดการอาหารในรูปแบบเดลิเวอรี่ (Delivery)	35
■ ร้านขายยา	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
■ การให้บริการขนส่งผู้โดยสารสาธารณะ	37
■ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	38
■ ศาสนสถาน	39
■ ร้านขายยา	40
■ โรงทาน	41
3. การดูแลและให้ความรู้ประชาชน	42
■ 3 ล. ลด เลี่ยง ดูแล ป้องกันโควิด-19	42
■ การเตรียมความพร้อมเมื่อออกจากบ้าน และกลับมาถึงบ้าน และทำความสะอาดบ้าน	43
■ วิธีปฏิบัติสำหรับประชาชนกลุ่มเสี่ยง	46
■ การแยกสังเกตอาการที่บ้าน (Home Quarantine)	48
■ ผู้ที่อาศัยในอาคารชุด (หอพัก คอนโดมิเนียม อะพาร์ตเมนต์)	49
■ การใช้หน้ากากป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)	50

ข้อมูล COVID-19 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้จัดทำ

ความสำคัญ

และระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม

1.

สถานการณ์เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโรคโควิด-19 ทั้งในประเทศไทยและทั่วโลกทำให้จำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโรคดังกล่าวสามารถติดต่อได้ง่าย ผ่านทางการไอ จาม การสัมผัสโดยตรงกับสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ โดยองค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และแนะนำทุกประเทศให้เร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค อย่างเข้มข้น

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การระบาดของโรคในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย มีแนวโน้มจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือจากประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ทั้งเพื่อลดความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชน ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ และช่วยให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันได้ ในสถานการณ์ดังกล่าว การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นับเป็นสถานการณ์ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นประสบการณ์ใหม่ของประเทศไทย และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่ต้องประยุกต์ความรู้ที่ผ่านมาและเร่งพัฒนามาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ทั้งมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางสังคม และมาตรการด้านสาธารณสุข จำเป็นต้องขยายเชื่อมโยงไปถึงมาตรการทางสังคมและการสร้างความร่วมมือของทุกองคาพยพในสังคม จึงจะมีโอกาสลดผลกระทบต่าง ๆ ได้

หลักการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ต้องมีการดำเนินงานอย่างครอบคลุม เพื่อตัดวงจรการเกิดโรค ตั้งแต่ แหล่งกำเนิด ช่องทางการรับสัมผัส และการดูแลผู้รับสัมผัส โดยยึดหลักการป้องกันไว้ก่อน ภายใต้การเสริมสร้างสุขอนามัยส่วนบุคคล และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ครอบคลุมทุกลักษณะความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม เพื่อลดและหลีกเลี่ยงการรับสัมผัสและปนเปื้อนเชื้อโรค โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประมวลข้อมูลแนวทางคำแนะนำการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ มีขอบเขต ครอบคลุมทั้งการดำเนินงานระยะเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อสู่ชุมชน และการจัดการเพื่อลดผลกระทบและการฟื้นฟูด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน ท้องถิ่น เพื่อคืนสู่สภาพปกติ เมื่อสถานการณ์การระบาดของโรคคลี่คลายลง

2.

บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานเกี่ยวกับโรค COVID-19

ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ 2558 กำหนดให้มีคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด หรือคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการและมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ 2558 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563 โดยที่กำหนดให้ข้าราชการสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อไปนี้

- (1) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) นายกเทศมนตรี
- (3) นายองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล
- (5) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล
- (6) หัวหน้ากองหรือหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาล
- (7) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบล
- (8) หัวหน้ากองหรือหัวหน้าฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบล

หรือตำแหน่งที่คล้ายคลึงกัน เป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ และมีอำนาจหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ควบคุมป้องกันโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ 2558 โดยให้อำนาจเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในการดำเนินการเองหรือออกเป็นคำสั่ง ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัย ในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดเกิดขึ้น กำจัดความตีดโรคหรือทำลายสิ่งใด ๆ ที่มีเชื้อโรคติดต่อ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคติดต่อ หรือแก้ไขปรับปรุงการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับคำสั่งต้องดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าว จนกว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ จะมีคำสั่งยกเลิก (ตามมาตรา 34 (4))

ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่ให้อำนาจแก่ราชการท้องถิ่นในการดำเนินการ อันได้แก่

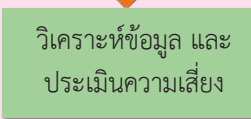

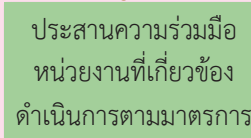
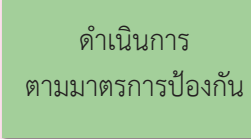
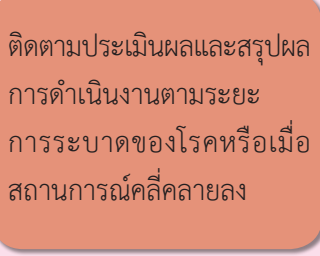
1. เรื่องการจัดการมูลฝอย (ตามมาตรา 20)
2. เรื่องการกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมในท้องถิ่น และหลักเกณฑ์ทั่วไปตาม (มาตรา 32)
3. เรื่องสุขลักษณะของตลาด (ตามมาตรา 35)
4. เรื่องสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสวยอาหาร (ตามมาตรา 40)
5. เรื่องสุขลักษณะของการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ (ตามมาตรา 43)

ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และการควบคุมป้องกันโรคในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกำกับการทำงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กรมอนามัยจึงได้ออกแบบระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental Health Operation System) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบกระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งการดำเนินงานในระยะการระบาดของโรค และเมื่อสถานการณ์การระบาดของโรคคลี่คลาย แต่ยังคงต้องมีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ดังจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

3. ระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental Health Operation System)

การบัญชาการเหตุการณ์และมาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure) เป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญสำหรับการเตรียมความพร้อมและรับมือสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ สั่งการ ควบคุม ประสาน และการปฏิบัติงาน เพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้

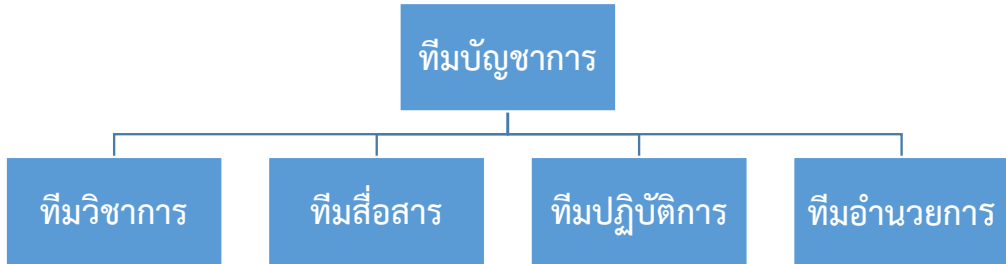
ระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental Health Operation System)

ขั้นตอนที่	ข้อปฏิบัติ	รายละเอียด	มีการดำเนินการ	
			ใช่	ไม่ใช่
1		มีทีมหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานกรณีโควิด-19		
2		วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินความเสี่ยง เตรียมการรับมือ เช่น ข้อมูลผู้ป่วย ข้อมูลกลุ่มเสี่ยง ข้อมูลพื้นที่เสี่ยง สถานที่เสี่ยง จุดเสี่ยง ฯลฯ		
3		กำหนดแผนและมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงโควิด-19 ในหมู่บ้านและชุมชน		
4		ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามมาตรการป้องกัน เช่น คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด สถานประกอบการ สถานบริการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. เป็นต้น		
5		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ควบคุม กำกับ ดูแลตามมาตรการอย่างเคร่งครัด ▪ สื่อสารให้ความรู้ สร้างความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ ประชาชน ฯลฯ ▪ ติดตามผลการดำเนินงานและปรับ มาตรการตามสถานการณ์ในพื้นที่ หรือเมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง 		
6		ติดตามประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน เสนอต่อผู้บริหาร เพื่อ พิจารณา ทบทวน หรือปรับมาตรการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการป้องกันควบคุมโรคโควิด-19		

รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. กำหนดผู้รับผิดชอบ

มีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือหนังสือมอบหมายผู้รับผิดชอบเป็นรายบุคคล หรือ คณะทำงาน มีการกำหนดทีมในการดำเนินงาน โดยพิจารณาให้มีทีมดังต่อไปนี้

ทีม	บทบาทหน้าที่
1. ทีมบัญชาการ	ผู้บริหารที่มีอำนาจในการตัดสินใจ
2. ทีมวิชาการ	รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ภายในพื้นที่ และข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการและแผนการดำเนินงาน
3. ทีมสื่อสาร	สร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ และเป็นหน่วยในการประสานข้อมูลและสื่อสารการดำเนินงานระดับพื้นที่
4. ทีมปฏิบัติการ	ดำเนินการตามมาตรการในพื้นที่ ประสานหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในการป้องกันควบคุมโรค เช่น ตรวจสอบให้คำแนะนำสถานประกอบการ/สถานบริการ การดูแลประชาชน การจัดการมูลฝอย และการทำความสะอาด เป็นต้น
5. ทีมอำนวยการหรือทีมสนับสนุน	บริหารจัดการและสนับสนุนทรัพยากร เช่น วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน และงบประมาณ เป็นต้น

2. วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินความเสี่ยง

ทีมวิชาการ เป็นหัวหน้าทีมผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อประเมินความเสี่ยงและเตรียมการรับมือ เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลความเสี่ยง ต่อการรับสัมผัสโรค ข้อมูลกลุ่มเสี่ยง ข้อมูลพื้นที่เสี่ยง สถานที่เสี่ยง จุดเสี่ยง ฯลฯ ควรพิจารณาครอบคลุม แหล่งที่อาจก่อให้เกิดการแพร่กระจายโรค การติดต่อและเส้นทางการรับสัมผัสโรค และกลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงได้รับผลกระทบจากโรค (Source-Pathway-Receptor) เพื่อนำไปกำหนดแนวทางในการปฏิบัติหรือมาตรการในการจัดการ

แนวทางการประเมินความเสี่ยงพิจารณา ดังนี้

แนวทางการประเมินความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง		
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ
1. การประเมินสถานที่/พื้นที่เสี่ยง	มีการเปิดให้บริการสถานประกอบการ สถานที่ราชการ สถานบริการที่มีคนแออัดเบียดเสียด มีการรวมตัวหรือชุมนุมกัน	มีการเปิดให้บริการสถานประกอบการ สถานบริการบางส่วน เช่น ตลาดนัด ห้างสรรพสินค้า ที่เปิดให้บริการเฉพาะโซนจำหน่ายอาหาร	มีการปิดให้บริการสถานประกอบการ สถานบริการ สถาบันการศึกษา เป็นต้น
2. ประชาชน/กลุ่มเสี่ยง	มีบุคคลที่ป่วยหรือสงสัยว่าป่วย หรือบุคคลที่สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย	มีบุคคลที่เดินทางมาจากต่างประเทศและพื้นที่เสี่ยง ประชาชนกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น ความดัน เบาหวาน ระบบทางเดินหายใจ เป็นต้น	ประชาชนทั่วไปที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านไม่ได้ ออกไปในที่ชุมชนหรือกลุ่มที่ทำงานที่บ้าน (Work Form Home) เป็นต้น

3. วางแผนและกำหนดมาตรการป้องกัน

ทีมอำนวยการทำหน้าที่ในการบริหารจัดการและสนับสนุนทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์งบประมาณ และร่วมกับทีมวิชาการวางแผนการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากทีมวิชาการประเมินความเสี่ยงภายในพื้นที่ รวมทั้ง คำสั่งจังหวัด คำแนะนำจากหน่วยงานต่าง ๆ กำหนดเป็นมาตรการป้องกันและแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยอาจพิจารณากำหนดมาตรการหลัก ๆ ดังนี้

1. มาตรการควบคุม กำกับ การจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดการระบบประปา การจัดการมูลฝอย เป็นต้น
2. มาตรการควบคุม กำกับดูแลสถานประกอบการ กิจการ สถานบริการ สถานที่สาธารณะ (สามารถพิจารณาจากคำสั่งคณะกรรมการควบคุมโรคจังหวัดกรณีที่มีคำสั่งปิด)
3. มาตรการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายมีศักยภาพในการดูแลและป้องกันตนเองได้ และการสร้างการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและติดตามผู้สงสัยหรือมีความเสี่ยงสัมผัสเชื้อโรคในชุมชน

4.

ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ทีมสื่อสารประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อดำเนินการตามมาตรการป้องกัน เช่น คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้ประกอบการ ส่วนราชการอื่น ๆ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แกนนำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชมรม อาสาสมัครอื่น ๆ ในพื้นที่ ร่วมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการสร้างช่องทางการสื่อสารให้ข้อมูลระหว่างกันเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน เช่น กลุ่มไลน์ เสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์ เบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉิน เป็นต้น

5.

ดำเนินการตามมาตรการป้องกัน

ดำเนินการตามแผนหรือมาตรการการป้องกันที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ทีมสื่อสารให้ความรู้ สร้างความเข้าใจให้กับทีมผู้รับผิดชอบ เครือข่ายในพื้นที่ในการปฏิบัติงาน รวมถึงสื่อสารความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ผู้ประกอบการในพื้นที่ในการให้ความร่วมมือและสนับสนุน มีช่องทางการสื่อสารเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงาน แจ้งข้อมูล รายงานผลการดำเนินงาน หรือสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย
2. ทีมปฏิบัติการ ควบคุม กำกับ ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนด คำสั่งคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัด คำสั่งกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด
3. ทีมปฏิบัติการติดตามผลการดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงาน และข้อเสนอต่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการดำเนินการ

6.

สรุปผลการดำเนินงานตามระยะการระบาดของโรค หรือเมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง

สรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน เสนอต่อผู้บริหาร เพื่อพิจารณา ทบทวน หรือปรับปรุงมาตรการในการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยกำหนดความถี่ในการรายงานตามความเหมาะสม และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคในแต่ละพื้นที่

ส่วนที่ 2

คำแนะนำ

และแนวทางปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

คำแนะนำการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานระดับพื้นที่ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย ทั้งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญมากในสถานการณ์เช่นนี้ ที่จะช่วยดูแลสุขภาพประชาชนและป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทั้งในระหว่างการระบาดของโรคฯ และในอนาคตเมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง ท้องถิ่นก็จะยังมีบทบาทในการฟื้นฟู ดูแล การเปิดพื้นที่เมืองและชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ชีวิตและประกอบอาชีพตามเดิม ได้อย่างมั่นใจ

โดยเฉพาะการควบคุมกำกับดูแลสถานประกอบการและกิจการ สถานที่สาธารณะ ในชุมชน การจัดการมูลฝอยที่จะมีมากขึ้น รวมถึงการให้ความรู้และการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโควิด-19 และสร้างความมั่นใจให้กับชุมชน ดังนี้

- ❖ การควบคุม กำกับ ดูแลสุขลักษณะ สถานประกอบการและกิจการ สถานที่สาธารณะ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และตามประกาศ คำสั่งจังหวัด โดยดำเนินการควบคุม กำกับ การดูแลรักษาความสะอาดป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรคอย่างเคร่งครัด ภายในสถานประกอบการและกิจการ โดยจัดเตรียมอุปกรณ์ในการดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล และการป้องกันตนเองสำหรับผู้ประกอบการ และผู้มารับบริการตามมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อโควิด-19 รวมถึง การดูแลสุขภาพที่สาธารณะในชุมชน อาทิ ศาสนสถาน สถานียขนส่งโดยสาร ตลาดนัด เป็นต้น โดยควบคุมกำกับผู้ประกอบการให้จัดจุดล้างมือด้วยน้ำ และสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ และทำความสะอาดพื้นที่อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง เช่น จุดให้บริการน้ำดื่มในสถานที่สาธารณะ และห้องน้ำสาธารณะ เป็นต้น
- ❖ การจัดการมูลฝอยเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโควิด-19 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอย และจัดจุดรวบรวมมูลฝอย พร้อมภาชนะรองรับที่มีฝาปิดอย่างเพียงพอและทั่วถึง กรณี มูลฝอยที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย สารคัดหลั่ง เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู ต้องใส่ถุงขยะ 2 ชั้น โดยถุงขยะใบแรกที่บรรจุมูลฝอยแล้วให้ราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือน้ำยาฟอกขาว มัดปากถุงให้แน่นและซ้อนด้วยถุงขยะอีก 1 ชั้น มัดปากถุงให้แน่น นำไปทิ้งร่วมกับขยะทั่วไป หรือจัดเก็บรวบรวมแยกไว้เฉพาะตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด
- ❖ การสื่อสารให้ความรู้คำแนะนำกับประชาชน ในการดูแลรักษาความสะอาดบ้านเรือน รวมถึง ขอความร่วมมือให้ประชาชนและชุมชนมีการเฝ้าระวังสุขภาพของตนเอง สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนบ้านในชุมชน หากพบคนในชุมชนที่มีอาการไข้ ไอ หรือเหนื่อยหอบ หรือมีประวัติเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง ให้ติดต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พร้อมแจ้งประวัติการเดินทางทันที เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยตามขั้นตอนต่อไป

แผนภาพแสดงการควบคุม กำกับ ดูแล สถานประกอบการและกิจการ สถานที่สาธารณะ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการให้ความรู้กับประชาชน

1. การควบคุม กำกับ ดูแลสุพลักษณ์สถานทีหน่วงานต่าง ๆ ในพื้นที่

สำหรัค่านะนำในการป้องกันโรคในสถานทีต่าง ๆ ทียังเปิดให้บริการนี้ให้ควมสำคัญกับการจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย ซึงในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำเป็นอย่งยั้งทีต้องมีการจัดการดูแลสถานทีเหล่านั้ ได้แก่ ร้านจำหน่ายอาหาร ตลาดสด ร้านสะดวกซื้อ รถเร่จำหน่ายอาหาร บริการส่งสินค้าและอาหารตามสั่ง (Delivery Online) การให้บริการขนส่งผู้โดยสาร ศาสนสถาน สถานทีราชการ ธนาคาร ร้านขายยา โดยมีค่านะนำดังนี

สถานทีเปิดให้บริการ	ค่านะนำ
ร้านจำหน่ายอาหาร	<ul style="list-style-type: none"> • ดูแลสถานทีปรุงประกอบอาหารให้สะอาด อย่งสม่าเสมอและบ่อยครั้ • ผู้ปรุงประกอบอาหารสวมผ้ากันเปื้อน ถุงมือ และสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าระหว่งปฏิบัติงานตลอดเวลา เพื่อป้องกันตนเองและไอ จาม ปนเปื้อนอาหาร • อาหารปรุงสำเร็จ ให้มีการปกปิดอาหาร ใช้อุปกรณ์สำหรัหยิบจับหรือตักอาหาร เช่น ช้อน ทีคีบ ฯลฯ ระมัดระวังไม่ให้ส่วนของต้ามจับ ตก หล่น หรือสัมผัสกับอาหาร เพราะอาจเกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคได้
ตลาดสด	<ul style="list-style-type: none"> • ทำความสะอาดบริเวณพื้น ทางเดิน แผงจำหน่ายสินค้า อย่งน้อยวันละ 1 คร้ • ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมทีใช้ในตลาด โดยเน้นบริเวณจุดเสี่ยง เช่น ทีจับสายฉีดชำระ ทีรองน้โส้วม ทีกดโส้วม โถปัสสาวะ ทีเปิดกอก อ่างล้างมือ เป็นต้น รวมทั้ง ทำความสะอาดกอกน้ำทีใช้ภายในตลาด โดยใช้น้ำยาทำความสะอาดและล้างด้วยน้ำให้สะอาด • ผู้ปฏิบัติงานทีดูแลความสะอาดและเก็บขนขยะ ให้ใช้หน้ากากผ้า สวมถุงมืออย่างผ้ายงกันเปื้อน รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง และใส่ถุงขยะปิดปากถุงให้มิดชิดนำไปรวบรวมไว้ทีพักขยะ แล้วล้างมือให้สะอาดทุกครั้ภายหลังปฏิบัติงาน
ร้านสะดวกซื้อ (ซูเปอร์มาร์เก็ต มินิมาร์ท/ร้านขายของชำ)	<ul style="list-style-type: none"> • พนักงานดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยป้องกันตนเอง ลดความเสี่ยงจากการได้รับเชื้อโรคระหว่งปฏิบัติงาน • ควรทำความสะอาดร้านเป็นประจำทุกวัน อย่งน้อยวันละ 2 คร้หรือทุกรอบทีเปลี่ยนพนักงาน โดยเฉพาะบริเวณทีจับตะกร้า/รถเข็นใส่สินค้า • กรณีมีบริเวณทีมีการปรุงประกอบอาหาร/เครื่องดื่ม ต้องสะอาด และทำความสะอาด ด้วยน้ำและน้ำยาทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน

	<ul style="list-style-type: none"> ● ทำความสะอาดจุดเสี่ยง เช่น ห้องครัว อุปกรณ์ปรุง/ประกอบอาหาร โต๊ะอาหาร เก้าอี้ ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป รวมถึง ล้างภาชนะอุปกรณ์หรือสิ่งของ เครื่องใช้ให้สะอาดเป็นประจำทุกวัน ● หากมีพระภิกษุสงฆ์ สามเณร แม่ชี บาทหลวง อีหม่าม หรือผู้ประกอบพิธีกรรม ทางศาสนา รวมทั้ง ผู้ที่อาศัยอยู่ในศาสนสถาน มีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้งดร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในศาสนสถานและไปพบแพทย์
<p>สถานที่ราชการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีจุดคัดกรองผู้รับบริการ ผู้ปฏิบัติงาน ผู้อยู่อาศัยในอาคาร อาจพิจารณา ให้มีเครื่องตรวจวัดอุณหภูมิกาย จัดไว้ที่เคาน์เตอร์เจ้าหน้าที่ด้านล่างเพื่อตรวจวัด อุณหภูมิผู้ที่เข้ามาในอาคาร ● ดูแลสุขลักษณะอาคาร อุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้ให้สะอาด ไม่เป็นแหล่ง แพร่กระจายเชื้อโรคด้วยการทำความสะอาดพื้นที่โดยรอบ อุปกรณ์ เครื่องใช้ และจุดที่มีการใช้ร่วมกัน โดยเฉพาะบริเวณกลอนหรือลูกบิดประตู ราวจับหรือ ราวบันได จุดประชาสัมพันธ์ สวิตช์ไฟ ปุ่มกดลิฟต์ เป็นต้น ● กรณีที่เป็นร้านอาหารหรือมีการจำหน่ายอาหารหรือโรงอาหาร ต้องดำเนินการ ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยเฉพาะจุดเสี่ยงหลัก ได้แก่ จุดปรุงประกอบ อาหาร โต๊ะ เก้าอี้ พื้น สุขอนามัยของผู้สัมผัสอาหารและผู้ให้บริการ และจัดให้มี ระยะห่างระหว่างที่รอซื้ออาหาร อย่างน้อย 1 - 2 เมตร
<p>ธนาคาร</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีการคัดกรองเบื้องต้น โดยสังเกตผู้ที่มีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือหายใจเหนื่อยหอบ ให้งดใช้บริการ แนะนำให้ลูกค้าสวมหน้ากาก และรีบไปพบแพทย์ หากเป็นไปได้ควรจัดบริการให้ผู้สูงอายุก่อน ● ทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ที่มีการสัมผัสของลูกค้ายร่วมกัน ภายในสำนักงาน อาจเป็นจุดเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อโรค เช่น ที่จับประตู เก้าอี้ เคาน์เตอร์ โต๊ะให้บริการ ปุ่มเครื่องกดบัตรคิว ตู้เอทีเอ็ม เป็นต้น ● กำหนดบริเวณสำหรับให้ลูกค้ากดบัตรคิวและรอคิว โดยจำกัดจำนวนลูกค้า ที่มาใช้บริการในสำนักงานแต่ละครั้ง เพื่อไม่แออัดจนเกินไป และจัดแถวที่รอคอย ไม่ให้ลูกค้ายืนหรือ นั่ง ชิดกันเกินไป โดยคำนึงถึงพื้นที่ในธนาคาร ที่สามารถ จัดระยะห่างระหว่างพนักงานธนาคาร ผู้ที่มาใช้บริการ และผู้รอใช้บริการ คนถัดไป เว้นระยะห่างอย่างน้อย 1 - 2 เมตร

ร้านขายยา	<ul style="list-style-type: none"> ● เกสซ์กรและเจ้าหน้าที่ผู้ขายในร้าน และจุดชำระเงิน ต้องสวมหน้ากากขณะขายสินค้า หรือให้คำปรึกษาแก่ลูกค้าทุกครั้ง และทำความสะอาดมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ ก่อน-หลังให้บริการลูกค้าแต่ละราย ● จำกัดจำนวนลูกค้าที่เข้าในร้านแต่ละครั้ง หรือจัดคิวการเข้าร้าน โดยคำนึงถึงพื้นที่ในร้านที่สามารถจัดระยะห่างระหว่างผู้ขาย กับลูกค้าที่กำลังให้บริการ และลูกค้าคนถัดไป 1-2 เมตร หรือ หากเป็นไปได้ ควรจัดให้มีพื้นที่และช่องทางการแจ้งความประสงค์ซื้อ และรับยาหรือเวชภัณฑ์ จากภายนอกร้าน ● ทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ที่มีการสัมผัสของผู้ใช้บริการร่วมกันภายในร้าน ที่อาจเป็นจุดเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อโรค เช่น ลูกบิด หรือที่จับประตู แก้วน้ำ เคาน์เตอร์ ชั้นวางยา และเวชภัณฑ์ เป็นต้น
-----------	--

2. การจัดการมูลฝอยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยที่เกิดขึ้น ในพื้นที่อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ก่อให้เกิดมูลฝอยซึ่งเกิดจากมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นจำนวนมาก และมูลฝอยเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับ การจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน จึงมีคำแนะนำในการจัดการมูลฝอย ดังนี้

1. กำหนดมาตรการและแนวทางในการจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ ตั้งแต่การคัดแยกกระดับครัวเรือน การเก็บรวบรวม การขน และการกำจัด รวมถึงวางแผนการจัดการมูลฝอยโดยพิจารณาตามประเภทความเสี่ยงของมูลฝอย
2. การคัดแยกมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด จัดให้มีมาตรการเพื่อให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอย ทั้งนี้ กรณีมูลฝอยที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย สารคัดหลั่งของผู้ที่แยกสังเกตอาการที่บ้าน เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู เป็นต้น ควรแนะนำให้ประชาชนแยกจัดการ โดยในแต่ละวันให้เก็บรวบรวมและทำลายเชื้อโดยใส่ถุงขยะ 2 ชั้น โดยถุงขยะใบแรกที่บรรจุมูลฝอยแล้วให้ราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือน้ำยาฟอกขาว จากนั้นมัดปากถุงให้แน่น แล้วซ้อนด้วยถุงขยะอีก 1 ชั้น มัดปากถุงให้แน่นอีกครั้งนำไปทิ้งรวมกับมูลฝอยทั่วไป หรือเก็บรวบรวมแยกไว้เฉพาะตามท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

3. **จัดให้มีจุดรวบรวมมูลฝอย** พร้อมภาชนะรองรับที่มีฝาปิดอย่างเพียงพอและทั่วถึง ทั้งนี้ อาจกำหนดจุดรวบรวมเฉพาะสำหรับชุมชน หรือครัวเรือน หรือบ้านที่มีผู้ที่แยกสังเกตอาการที่บ้าน
4. **การเก็บรวบรวมและการขนมูลฝอย** ต้องควบคุมกำกับให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย และจัดเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยโดยให้ความรู้หรือคำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในหลักความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดังนี้
 - ❖ จัดให้มีการคัดกรองเบื้องต้น โดยสังเกตอาการป่วยของผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอย หรือการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย หากพบผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงานและพบแพทย์ทันที
 - ❖ จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมและเพียงพอ ได้แก่ หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ถุงมือยางหนา ฉ้ายางกันเปื้อน รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง แวนป้องกันตา เป็นต้น รวมทั้งกำชับให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด
 - ❖ จัดให้มีอุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดมือ เช่น สบู่ เจลแอลกอฮอล์
 - ❖ จัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด สารทำความสะอาด และสารฆ่าเชื้อ สำหรับทำความสะอาดยานพาหนะขนมูลฝอย อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาที่มีส่วนผสมของคลอรีน หรือสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ เป็นต้น
 - ❖ ควบคุมกำกับให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยปฏิบัติตามคำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงานโดยเคร่งครัด
5. **การกำจัดมูลฝอย** ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมกำกับหรือดำเนินการนำมูลฝอยไปกำจัด ให้ถูกต้องตามประเภทของมูลฝอย กรณีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อหากใช้ในสถานพยาบาล ถือเป็นมูลฝอยติดเชื้อ ต้องเก็บ ขนและกำจัดให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545

3. การสื่อสารให้ความรู้คำแนะนำกับประชาชน

แนวทางปฏิบัติสำหรับทั้งประชาชนทั่วไปและประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคโควิด-19 ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ กลุ่มเด็กเล็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีลงมา ผู้สูงอายุ และคนที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่าง ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจและสมอง โรคระบบทางเดินหายใจ โรคภูมิแพ้ โดยมีแนวทางการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันตนเองดังนี้

3.1 การดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล ด้วยหลักการ 3 ล. “ลด เลี่ยง ดูแล”

1. ลดสัมผัส

- ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง ก่อนรับประทานอาหาร หลังใช้ส้วม หรือหลังจากไอ จาม หรือหลังสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้ใช้งานร่วมกันในที่สาธารณะ เช่น กลอนหรือลูกบิดประตู ราวจับหรือราวบันได เป็นต้น
- ลดการปนเปื้อนและแพร่กระจายเชื้อโรค โดยเฉพาะเมื่อไอหรือจาม ควรใช้ผ้า หรือกระดาษทิชชู ปิดปาก จมูก แล้วนำไปทิ้งในถังขยะที่มีฝาปิด หากไม่มี ให้จามใส่ข้อศอก โดยยกแขนข้างใดข้างหนึ่งมาจับไหล่ตัวเอง ผึ่งตรงข้าม และยกมุมข้อศอกปิดปากและจมูกตนเองก่อน ไอ จามทุกครั้ง เมื่อเจ็บป่วยให้ใช้หน้ากากอนามัย

2. เลี่ยงจุดเสี่ยง

- หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น แออัด หรือพื้นที่ปิด โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เด็ก และสตรีตั้งครรภ์ หากจำเป็นต้องใส่หน้ากากตามความเหมาะสม เช่น หน้ากากผ้า
- หลีกเลี่ยง หรืออยู่ห่างจากผู้ที่มีอาการไอ จาม และมีความเสี่ยงว่าจะติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ อย่างน้อย 1 เมตร
- หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น
- ผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 70 ปี ผู้มีโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคปอด และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ให้เลี่ยงการออกนอกบ้าน เว้นแต่จำเป็นต้องให้ออกนอกบ้านน้อยที่สุดในระยะเวลาสั้นที่สุด

3. ดูแลสุขภาพตนเองและสังคม

- ดูแลตัวเองด้วยการเลือกทานอาหารที่ร้อนหรือปรุงสุกใหม่ ๆ ออกกำลังกายสม่ำเสมอและพักผ่อนให้เพียงพอ

- หากเดินทางกลับจากประเทศหรือพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ควรกักตัวเองที่บ้าน 14 วัน และปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข
- รักษาระยะห่างทางสังคม ด้วยการอยู่ที่บ้านหรือเลือกทำงานที่บ้าน หากออกนอกบ้านให้รักษาระยะห่างระหว่างบุคคลไม่น้อยกว่า 1 - 2 เมตร ในทุกที่ทุกเวลา

3.2 การใช้หน้ากากป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

จากสถานการณ์ประชาชนมีความตื่นตัวในการป้องกันตนเองจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่กำลังระบาด นอกจากการ “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ” แล้ว หน้ากากเป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกันละอองที่อาจปนเปื้อนเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายได้ หน้ากากเป็นอุปกรณ์ป้องกันอย่างหนึ่งที่ใช้ป้องกันระบบทางเดินหายใจจากมลพิษ สารคัดหลั่ง และเชื้อโรคต่าง ๆ ทั้งนี้ หน้ากากมีหลายประเภท ตั้งแต่หน้ากากกรองอากาศชนิด N95 หน้ากากอนามัย และหน้ากากผ้า ซึ่งมีวัตถุประสงค์ วิธีการใช้งานที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. **กลุ่มที่ต้องใช้หน้ากาก N95** คือ บุคลากรทางการแพทย์ที่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย ติดเชื้อ ได้แก่ แพทย์ พยาบาลในรถส่งต่อ เจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่าง พยาบาลที่ดูแลผู้ป่วย พนักงานแปล พนักงานทำความสะอาดในห้องผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น
2. **กลุ่มที่ต้องใช้หน้ากากอนามัย** คือ บุคลากรทางการแพทย์ในสถานบริการ การสาธารณสุขที่ไม่ได้สัมผัสเชื้อโดยตรง ผู้ที่ถูกแยกสังเกตอาการ (Home Quarantine) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ไปเยี่ยมผู้ที่ถูกกักกันที่บ้าน (Home Quarantine) ผู้ที่เป็นไข้หวัดธรรมดาหรือผู้ที่ต้องดูแลผู้ที่มีอาการดังกล่าว
3. **กลุ่มที่ต้องใช้หน้ากากผ้า** คือ ประชาชนที่ไม่ป่วย สุขภาพแข็งแรง กรณีต้องเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง/อาคารปิดที่มีคนแออัด/อยู่ในรถสาธารณะที่มีคนจำนวนมาก ทั้งนี้ หากไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ไม่จำเป็นต้องสวมหน้ากาก รวมถึง อสม. เคาะประตูเยี่ยมบ้าน

แผนภาพสรุปหลักการใช้น้ำกาก

กลุ่มที่ 1 บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข

กลุ่มที่ 2 ประชาชน

1.1 แพทย์และสาธารณสุข		1.2 อสม.		2.1 กลุ่มเสี่ยง		2.2 กลุ่มปกติ
ดูแลผู้ติดเชื้อรุนแรง	ปฏิบัติงานทั่วไป	สังเกตบ้าน HQ.	เคาะเยี่ยมบ้าน	ถูกแยกสังเกตอาการ HQ.	เป็นหวัด/ผู้ที่ต้องดูแลผู้ที่มีอาการ	ไม่ป่วย/ต้องเข้าไปในพท.แออัด
						

3.3 วิธีการทำความสะอาดเพื่อป้องกันและฆ่าเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

เนื่องจากไวรัสโคโรนาสามารถอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้เป็นระยะเวลานาน 2 ชั่วโมง - 9 วัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคที่ปนเปื้อนอยู่ในสภาพแวดล้อม จึงควรใช้สารที่มีประสิทธิภาพในการกำจัดเชื้อได้ ในระยะเวลาสั้น ชนิดที่ทำลายเชื้อไวรัสได้ภายในระยะเวลา 1 นาที ได้แก่ สารประกอบโซเดียมไฮโปคลอไรท์ 0.1% (เช่น น้ำยาฟอกขาวความเข้มข้น 1000 ppm) ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ 0.5% (5000 ppm) และแอลกอฮอล์ 70% โดยมีวิธีการทำความสะอาดตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์ การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ การจัดการภายหลังทำความสะอาด และข้อควรระวัง ดังนี้

1. การเตรียมอุปกรณ์

- 1.1. อุปกรณ์ทำความสะอาด ได้แก่ น้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาฟอกขาว ฤกษ์ยง ถังน้ำ ไม้ถูพื้น ผ้าสำหรับเช็ดทำความสะอาด
- 1.2. อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย ได้แก่ ถุงมือ หน้ากากผ้า เสื้อผ้าที่จะนำมาเปลี่ยนหลังทำความสะอาด
- 1.3. การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิว กรณี เป็นสิ่งของอุปกรณ์ เครื่องใช้ แนะนำให้ใช้แอลกอฮอล์ 70% ในการเช็ดทำความสะอาด กรณีเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น พื้นห้อง แนะนำให้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมโซเดียมไฮโปคลอไรท์ (น้ำยาซักผ้าขาว) 0.1% หรือไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ 0.5% โดยตรวจสอบองค์ประกอบของน้ำยาทำความสะอาด บนฉลากข้างขวดผลิตภัณฑ์ ควรตรวจสอบวันหมดอายุ ทั้งนี้ การเลือกใช้ขึ้นกับชนิดพื้นผิววัสดุ เช่น โลหะ ผนัง พลาสติก

2. การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ

- 2.1 ผู้ที่ทำความสะอาด แนะนำให้สวมใส่ชุดป้องกันร่างกาย ได้แก่ หน้ากากอนามัย หมวกคลุมผม แว่นตากันลม ถุงมือยาง รองเท้าบูท และผ้ากันเปื้อนพลาสติก

- 2.2 ในขณะที่ทำความสะอาดควรเปิดประตู/หน้าต่าง เพื่อให้มีการระบายอากาศ
- 2.3 หากพื้นผิวมีความสกปรก ควรทำความสะอาดเบื้องต้นก่อน เช่น นำผ้าชุบน้ำเช็ดบริเวณที่มีฝุ่นหรือคราบสกปรกก่อนที่จะทำการใช้น้ำยาทำความสะอาดเพื่อฆ่าเชื้อ
- 2.4 ทำความสะอาดพื้นบริเวณที่พักอาศัยและอุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น บริเวณที่มีการสัมผัสร่วมกันบ่อย ๆ และจุดเสี่ยงอื่น ๆ
- 2.5 การทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป พื้นห้องส้วมให้ฆ่าเชื้อโดยราดน้ำยาทำความสะอาดทิ้งไว้อย่างน้อย 10 นาที เช็ดเน้นบริเวณที่รองนั่งโถส้วม ฝาปิดโถส้วม ที่กดชักโครก ราวจับ ลูกบิดหรือกลอนประตู ที่แขวนกระดาษชำระ อ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ ที่วางสบู่ ผงซักฟอก ประตู

หมายเหตุ : หากเป็นการทำความสะอาดโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก อาคารสำนักงาน ร้านอาหาร ซึ่งไม่มีคนพักค้างคืน แนะนำให้ปิดพื้นที่ที่มีผู้ป่วยเข้าไปสัมผัสหรือใช้งานไว้ 24 ชั่วโมงก่อนเริ่มทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ เพื่อลดโอกาสในการสัมผัสละอองเชื้อโรคที่ติดตามบริเวณต่าง ๆ

3. การจัดการหลังทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรค

- 3.1 หลังทำความสะอาดควรซักผ้าสำหรับเช็ดทำความสะอาดและไม้ถูพื้นด้วยน้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ แล้วซักด้วยน้ำสะอาดอีกครั้ง และนำไปผึ่งแดดให้แห้ง
- 3.2 บรรจุภัณฑ์ใส่น้ำยาทำความสะอาด ควรคัดแยกออกจากขยะทั่วไปในครัวเรือน และทิ้งในถังขยะอันตราย เศษขยะที่เหลือรวบรวมและทิ้งขยะลงในถุงพลาสติกซ้อนสองชั้นหรือถุงขยะ มัดปากถุงให้แน่นและนำไปทิ้งทันที โดยทิ้งร่วมกับขยะทั่วไป
- 3.3 ถอดถุงมือแล้วล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หากเป็นไปได้ควรชำระล้างร่างกายและเปลี่ยนเสื้อผ้าโดยเร็ว

4. ข้อควรระวัง

- 4.1 สารที่ฆ่าเชื้อส่วนใหญ่เป็นชนิดสารฟอกขาว ซึ่งอาจก่อให้เกิดการระคายเคืองผิวหนัง เนื้อเยื่ออ่อนควรระวังไม่ให้เข้าตาหรือสัมผัสโดยตรง
- 4.2 ไม่ควรผสมน้ำยาฟอกขาวกับสารทำความสะอาดอื่น ๆ ที่มีส่วนผสมของแอมโมเนีย
- 4.3 หลีกเลี่ยงการใช้สเปรย์ฉีดพ่นเพื่อฆ่าเชื้อ เนื่องจากอาจทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรค
- 4.4 เพื่อให้สารทำความสะอาดมีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำทำความสะอาด ควรเตรียมก่อนการใช้งาน
- 4.5 ไม่ควรนำถุงมือไปใช้ในการทำกิจกรรมประเภทอื่น ๆ นอกจากการทำมาความสะอาดเท่านั้น เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

ส่วนที่
3

รูปแบบ Info-graphic
เพื่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม
และให้ความรู้สำหรับประชาชน

การจัดบริการสาธารณสุขและสาธารณสุขปโภคสำหรับท้องถิ่น
คำแนะนำสำหรับการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

การจัดการขยะสำหรับ **อปท.**
(องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
ในสถานการณ์ **COVID-19**

1. **ประเมินสถานการณ์ และกำหนดแนวทางการจัดการขยะที่เหมาะสม**
2. **พิจารณาจัดการขยะที่มีความเสี่ยงก่อน (selective collection) เพื่อป้องกันขยะอันตราย และป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส**
3. **ให้ความรู้หรือแนะนำหลักการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงาน**

4. **จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่**
 - ยานพาหนะและวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเก็บขนขยะติดเชื้อ
 - อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
 - กำหนดจุดรวบรวม พร้อมภาชนะรองรับขยะที่มีฝาปิดมิดชิดอย่างเพียงพอและทั่วถึง
5. **ขยะที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย สารคัดหลั่ง เช่น หน้ากากอนามัย กิซชู จากผู้ที่แยกสังเกตอาการที่บ้านให้เก็บรวบรวม และทำลายเชื้อโดยใส่ถุงขยะ 2 ชั้น มัดปากถุงให้แน่นนำไปทิ้งร่วมกับขยะทั่วไป หรือแยกไว้เฉพาะตามที่ อปท. กำหนด**
6. **ประชาชนทั่วไปให้มีการคัดแยกขยะ 3 ประเภท ได้แก่ "ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน"**

7. **ควบคุมกำกับจัดการขยะให้มีการดำเนินการอย่างถูกต้อง ส่วนมูลฝอยติดเชื้อ ให้ อปท. ควบคุมกำกับให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ.2545**
8. **จัดให้มีการสื่อสารให้คำแนะนำแก่ประชาชนผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การจัดการขยะสำหรับผู้แยกสังเกตอาการที่บ้าน**

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

จัดทำโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

เผยแพร่ : 3 เมษายน 2563

ข้อปฏิบัติที่ปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขน และกำจัดขยะจากครัวเรือน ในสถานการณ์ COVID-19

ก่อนปฏิบัติงาน

✓ หากมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยอ่อน ให้หยุดปฏิบัติงาน และพบแพทย์ทันที

✓ สวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ หน้ากาก ถุงมือยางหนา ผ้าเช็ดทำความสะอาด รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง แว่นป้องกันตา

ระหว่างปฏิบัติงาน

✓ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง และคำนึงถึงความปลอดภัย

✓ ไม่ควรเปิดถุงหรือคุ้ยขยะ หากถุงมือชำรุด มีรอยร้าว ให้เปลี่ยนถุงมือคู่มือทันที

✓ หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก และไม่ควรพูดคุยขณะปฏิบัติงาน หากไม่จำเป็น

หลังปฏิบัติงาน

✓ ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล

✓ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่ใช้ครั้งเดียวทิ้งลงถังขยะที่มีฝาปิด และล้างมือด้วยสบู่และน้ำ

✓ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่ใช้ซ้ำได้ เช่น รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง แว่นป้องกันตา ผ้าเช็ดทำความสะอาด เช่นใน 1,000 ppm sodium hydrochlorite นาน 30 นาที ล้างน้ำแล้วนำไปึ่งแดดให้แห้ง

✓ ซ้ำระล้างร่างกายให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้า ก่อนออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือก่อนกลับบ้าน

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

จัดทำโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

เผยแพร่ : 3 เมษายน 2563

วิธีการจัดการขยะสำหรับประชาชน ในสถานการณ์ COVID-19

• คิดแยกขยะ ออกเป็น 3 ประเภท

• ให้นำขยะแต่ละประเภทไปทิ้ง
ในจุดรวบรวมขยะที่ อปท. จัดเตรียมไว้

“ล้างมือให้สะอาด”

ด้วยสบู่ นาน 20 วินาที หรือเจลล้างมือแอลกอฮอล์ทุกครั้งหลังทิ้งหน้ากาก

ให้รวบรวมมือในการจัดการขยะที่ อปท. กำหนด

• ขยะที่เป็นเม็บบ้านูก น้ำลาย สารคัดหลั่ง เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู ให้แยกจัดการเป็นการเฉพาะ

เก็บรวบรวมใส่ถุงขยะ 2 ชั้น โดยถุงขยะใบแรกที่บรรจุขยะแล้ว ให้ทำลายเชื้อด้วยน้ำยาฟอกขาว (โซเดียมไฮโปคลอไรท์ 5%) ปิดปากถุงให้แน่น แล้วซ้อนด้วยถุงขยะอีก 1 ชั้น ปิดปากถุงให้แน่นอีกครั้ง

นำไปทิ้งร่วมกับขยะทั่วไป หรือที่รวบรวมแยกไว้เฉพาะตามที่ อปท. กำหนด

• ขยะทั่วไปให้คัดแยกออกเป็น 3 ประเภท และนำไปทิ้งในจุดรวบรวมขยะที่ อปท. จัดเตรียมไว้

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

จัดทำโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

เผยแพร่ : 3 เมษายน 2563

คำแนะนำสำหรับการจัดบริการระบบผลิตน้ำประปาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

น้ำประปาปลอดภัย จาก COVID - ๑๙ หรือไม่?

COVID-๑๙ โคโรนาไวรัส
โรคติดต่อในระบบทางเดินหายใจ
จากเชื้อโคโรนาไวรัสที่มีขนาด ๑๒๐ นาโนเมตร
แพร่กระจายโดยละอองฝอย (Droplet) ของสารคัดหลั่ง
เช่น น้ำมูก น้ำลาย ของผู้ป่วยผ่านการไอและจาม

ยังไม่พบว่า เชื้อโคโรนาไวรัสสามารถแพร่กระจาย
ในน้ำผิวดิน น้ำบาดาล หรือน้ำบริโภค

ความปลอดภัย ของน้ำประปา

World Health
Organization

WHO ได้แนะนำว่าการเติมคลอรีนในน้ำประปา
จนมีคลอรีนคงเหลือตั้งแต่ ๐.๕ ส่วนในล้านส่วน (ppm.)
ในระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ นาที
สามารถกำจัดเชื้อโคโรนาไวรัสได้

**ในระบบผลิตน้ำประปาจะมีการเติมคลอรีนที่ระดับความเข้มข้น
มากกว่า ๑ ppm. และยังคงมีคลอรีนคงเหลือในระบบจ่าย
เท่ากับ ๐.๒-๐.๕ ppm. จนถึงบ้านผู้ใช้**

อ้างอิงจาก : Water, sanitation, hygiene and waste management for the COVID-๑๙ virus : WHO Technical brief

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

จัดทำโดย : สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

อ่านความรู้เพิ่มเติม www.multimedia.anamai.moph.go.th

23 มี.ค. 63

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

แนวทางการควบคุม ดูแลระบบผลิตน้ำประปา ในช่วงการเกิด COVID - ๑๙

แหล่งน้ำดิบ ดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งน้ำดิบตามปกติ **เข้มงวด** ดูแลไม่ให้มีขยะติดเชื้อ โดยเฉพาะหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว บริเวณแหล่งน้ำดิบ

ระบบผลิตน้ำประปา*

➢ ควบคุมกระบวนการผลิตน้ำประปาตามปกติ **เข้มงวด** ควบคุมค่าความขุ่นให้ต่ำกว่า ๑ NTU และค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ไม่เกิน ๘.๐ เพื่อให้คลอรีนสามารถฆ่าเชื้อโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

➢ **เข้มงวด** การฆ่าเชื้อโรค โดยเพิ่มระดับความเข้มข้นคลอรีนไม่ต่ำกว่า ๑ มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm.) เพื่อให้มีคลอรีนอิสระคงเหลือไม่ต่ำกว่า ๐.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm.) ในระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๓๐ นาที ในระบบการผลิตจนถึงบ้านผู้ใช้น้ำ

ระบบการจ่ายน้ำ

➢ ดูแลระบบท่อตามปกติ หากมีการชำรุดแตก รั่ว **ต้องดำเนินการซ่อมแซมทันที** หลังซ่อมแซม ต้องระบายน้ำทิ้งจนใสสะอาด

➢ **เข้มงวด** การเผ่าระวังปริมาณคลอรีนอิสระคงเหลือในระบบจ่ายน้ำจนถึงบ้านผู้ใช้น้ำ **ไม่ต่ำกว่า ๐.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm.)**

เจ้าหน้าที่ดูแลระบบประปา

➢ **ปฏิบัติตามคำแนะนำในการป้องกันตนเอง** จากโรคติดเชื้อไวรัส COVID - ๑๙ ของกระทรวงสาธารณสุข

➢ **คัดกรองและเผ่าระวังอาการป่วยของเจ้าหน้าที่** โดยวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนปฏิบัติงานและสังเกตอาการ หากมีอุณหภูมิร่างกาย ๓๗.๕ องศาเซลเซียสขึ้นไป หรือพบอาการผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ มีไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก ครั่นเนื้อครั่นตัว ให้หยุดปฏิบัติงาน แจ้งหน่วยงานและไปพบแพทย์

อาคารสถานที่ผลิตน้ำประปา

ดูแลรักษาความสะอาด ตามมาตรฐาน ๕ ส. และเพิ่มการทำมาสะอาดตามจุดเสี่ยงสำคัญที่ใช้ร่วมกัน เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได ห้องน้ำ ห้องส้วม โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

*อ้างอิงจาก : Water, sanitation, hygiene and waste management for the COVID-19 virus (WHO Technical brief)

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

จัดทำโดย : สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

อ่านความรู้เพิ่มเติม www.multimedia.anamai.moph.go.th

11.11.๖๓

คำแนะนำในการดูแล บำรุงรักษา ตู้น้ำหยอดเหรียญ
 ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

**การดูแล บำรุงรักษา ตู้น้ำหยอดเหรียญ
 ในช่วงการเกิด COVID-19**

ทำความสะอาดภายในตามปกติ
 पैमंगवद การทำความสะอาดช่องจ่ายน้ำและ
 ก๊อกน้ำด้วยสารเคมีฆ่าเชื้อโรคที่ปลอดภัย
 ต่อผู้บริโภค ได้แก่ คลอรีน 0.1%
 (1,000 ppm.) หรือเอทิลแอลกอฮอล์ 70%

**ทำความสะอาดหลอดแสง
 Ultraviolet (UV)** ทำความสะอาดจาก
 ภายนอกโดยดัดกันชักถูหลอด UV ไปมา

ทำความสะอาดภายนอกตามปกติ
 पैमंगवद การทำความสะอาดปุ่มกด
 และบานประตูช่องจ่ายน้ำด้วย
 สารเคมีฆ่าเชื้อโรค ได้แก่ คลอรีน 0.1%
 (1,000 ppm.) หรือเอทิลแอลกอฮอล์ 70%

ดูแล บำรุงรักษา
 ล้างและเปลี่ยนไส้กรองตามระยะเวลา
 ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

ควรจัดให้มีแอลกอฮอล์เจล
 สำหรับผู้มาใช้บริการเช็ดล้างมือก่อนกดน้ำ

**ดูแลรักษาความสะอาด
 ของสถานที่ตั้งตามปกติ**
 पैमंगवद อย่าให้มีหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว
 ทิ้งหรือวางไว้บริเวณที่ตั้งตู้น้ำหยอดเหรียญ

1 เมตร

จัดทำเครื่องหมาย
 กำหนดระยะห่างของผู้มาใช้บริการ
ให้ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี จัดทำโดย : สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

อ่านความรู้เพิ่มเติม <https://multimedia.anamai.moph.go.th/> | หมายเลข : 9 เม.ย. 2563 |

การจัดการสุขลักษณะในสถานที่ต่าง ๆ
คำแนะนำสำหรับร้านอาหาร
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

8 ข้อแนะนำในร้านอาหาร เพื่อป้องกันความเสี่ยง จากเชื้อไวรัสโคโรนา

1. ผู้สัมผัสอาหารล้างมือ อย่างสม่ำเสมอด้วยน้ำและสบู่

5. ทำความสะอาดโต๊ะอาหารด้วยน้ำยา ทำความสะอาด และน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ทุกครั้งหลังมีผู้มาใช้บริการ

2. ผู้สัมผัสอาหารมีสุขลักษณะ ส่วนบุคคลที่ถูกต้อง และควร สวมหน้ากากอนามัยขณะปฏิบัติงาน

6. ล้างภาชนะ อุปกรณ์ให้สะอาด และฆ่าเชื้อโรค ตามหลักสุขาภิบาล อาหาร

3. หากผู้สัมผัสอาหารมีอาการคล้าย โรคระบบทางเดินหายใจ ให้หยุด ปฏิบัติงานและไปพบแพทย์ทันที

7. หมั่นเช็ดทำความสะอาดพื้นผิว และจุดที่สัมผัสร่วมกัน

4. จัดให้มีช้อนกลางทุกครั้งเมื่อ เสิร์ฟอาหารที่ต้องรับประทาน ร่วมกัน

8. จัดให้มีที่ล้างมือพร้อมสบู่หรือ แอลกอฮอล์เจล สำหรับผู้บริโภค

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

จัดทำโดย : สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

อ่านความรู้เพิ่มเติม www.multimedia.anamai.moph.go.th

เผยแพร่ : 30 ม.ค. 2563

คำแนะนำสำหรับตลาด
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คำแนะนำสำหรับตลาด

ป้องกันไวรัสโควิด-19

- ควรล้างมืออย่างสม่ำเสมอด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล
- สวมผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผม และควรสวมหน้ากากอนามัยขณะปฏิบัติงาน
- อาหารปรุงสำเร็จ มีการปกปิด และใช้อุปกรณ์หยิบจับอาหารทุกครั้ง
- หากมีอาการเจ็บป่วยให้หยุดปฏิบัติงานและไปพบแพทย์ทันที
- จัดบริการจุดล้างมือพร้อมสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล
- ควรล้างแผงจำหน่ายอาหารสด และแผงเนื้อสัตว์ฆ่าเหละทุกวัน
- ใช้น้ำสะอาดฉีดล้าง ทางเดิน ฝาถัง และกวาดล้างลงสู่ทางระบายน้ำเสีย เพื่อชะล้างสิ่งสกปรก
- ล้างตลาดตามหลักสุขาภิบาล ในกรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อ ควรมีการล้างตลาดตามหลักการสุขาภิบาลอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- พยายามเก็บรวบรวมไปกำจัดให้หมด และล้างทำความสะอาด
- ให้ฆ่าเชื้อโรค (โดยใช้ผงปูนคลอรีน 60% ความเข้มข้น 100 ppm ในอัตราส่วน 1 ช้อนชาต่อน้ำ 20 ลิตร) ใส่ฝักบัวรดน้ำเป็นประจำทุกวัน
- ห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ ที่มีสภาวะหรือจุดสัมผัสที่ใช้งานกัน ต้องทำความสะอาด โดยใช้น้ำยาทำความสะอาด หรือผงซักฟอกรวมถึงสารฆ่าเชื้อโรค

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

จัดทำโดย : สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

คำแนะนำสำหรับร้านสะดวกซื้อ (ซูเปอร์มาร์เก็ต/มินิมาร์ท/ร้านขายของชำ)
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

9 ข้อ ซูเปอร์มาร์เก็ต มินิมาร์ท และร้านขายของชำ ปลอดภัย "โควิด-19"

1. มีจุดคัดกรอง

2. มีจุดบริการ
เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ

3. เว้นระยะห่างระหว่าง
บุคคลอย่างน้อย 1-2 ม.

4. ทำความสะอาดจุด
สัมผัสร่วมกันสม่ำเสมอ

5. จัดวางสินค้าเป็นหมวดหมู่
ตามประเภทของสินค้า และทำ
ระบบ First In First Out

6. อาหารสดจัดเก็บ
ในอุณหภูมิที่เหมาะสม

7. อาหารปรุงสำเร็จมีการ
ปกปิด ตัดฉลากข้อมูล
แสดงวันหมดอายุชัดเจน

8. หมั่นล้างมือบ่อยๆ

9. สวมหน้ากากผ้า/หน้ากาก
อนามัย ทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย

ข้อมูลโดย : สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย

ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดทำเมื่อ 02 เมษายน 2563

1422
สายด่วน

คำแนะนำสำหรับรถจำหน่ายอาหาร
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

9 ข้อปฏิบัติรถจำหน่ายอาหาร

เพื่อป้องกันไวรัส“โควิด-19”

1

รถจำหน่ายอาหาร สะอาด จัดเก็บอาหาร เป็นสัดส่วน มีการปกปิด และ ทำความสะอาดด้วยน้ำยาทำความสะอาด ทุกวัน

2

อาหารสด อาหารปรุงสำเร็จ อาหารแห้ง อาหารแปรรูป จัดเก็บแยกเป็นสัดส่วน ตามประเภทอาหาร ไม่ปะปนกัน

3

เนื้อสัตว์สด อาหารทะเล สะอาด จัดเก็บแยกภาชนะ มีการปกปิด ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 5 องศาเซลเซียส

4

อาหารปรุงสำเร็จ บรรจุในภาชนะที่เหมาะสม กับอาหาร มีการปกปิด ห้ามนำอาหาร ที่ปรุงข้ามวันมาจำหน่าย

5

ผลไม้ตัดแต่ง ล้าง จัดเก็บแยกตาม ประเภทผลไม้ มีการปกปิด ใช้น้ำแข็งสะอาด

6

ภาชนะ/อุปกรณ์ แยกใช้ระหว่างอาหารสุก อาหารดิบ ผัก และผลไม้ เพื่อป้องกันการ ปนเปื้อน ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรค เป็นประจำทุกวัน

7

ล้างมือด้วยน้ำและสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ สวมใส่หน้ากากผ้า/หน้ากากอนามัย ใช้อุปกรณ์หรือสวมถุงมือหยิบจับอาหาร พร้อมบริโภค

8

ผู้ซื้อและผู้ขาย กำหนดระยะห่าง อย่างน้อย 1 เมตร ไม่พูดคุย ไอ จาม ในระหว่างเลือกซื้ออาหาร

9

หากมีอาการไอ จาม คล้ายโรคระบบ ทางเดินหายใจ มีไข้ ให้หยุดปฏิบัติงาน และไปพบแพทย์

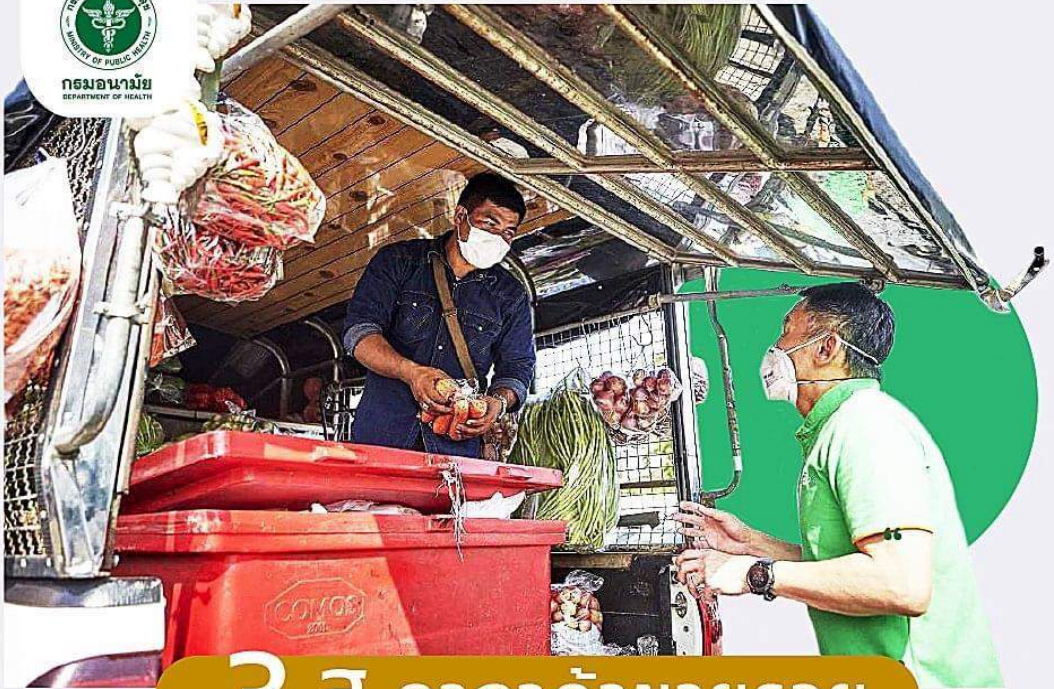
กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

จัดทำโดย สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

ผลิตเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2563

3 ส.คาถาค้าขายรวย

รถกับข้าวมีไว้แล้วดี

สด \$ สะอาด \$ ใสใจ

mobile fresh market — safe food good health

สด

อาหารที่จำหน่ายต้องสด ใหม่
จัดเก็บแยกเป็นสัดส่วน
เมื่อสัตว์ต้องเก็บในที่ที่
อุณหภูมิ 5 °c

สะอาด

รถต้องมีสภาพดี
ทำความสะอาดเป็นประจำ
ผู้ขายมีสุขอนามัยที่ดี

ใสใจ

ผู้ขายสวมหน้ากากผ้า
มีระยะห่างกับลูกค้าอย่างน้อย 1 - 2 เมตร
หากมีอาการเจ็บป่วย ไข้ ไอจาม
ต้องหยุดขาย

อุปกรณ์ความปลอดภัย
ในวันที่มีภัย COVID - 19

หน้ากากผ้า

ทิชชู

แอลกอฮอล์เจล
ล้างมือ

แก้วน้ำ
ประจำตัว

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

เผยแพร่ : 29 มีนาคม 2563

คำแนะนำสำหรับการจัดบริการอาหารในรูปแบบเดลิเวอรี่ (Delivery)
 ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

FOOD SAFETY DELIVERY ♥ FOR YOU

"ส่งอาหารปลอดภัย.....ส่งความห่วงใยให้คุณ"

รักษาความสะอาด
ของร่างกาย

สวมหน้ากากทุกครั้ง
ที่ปฏิบัติงาน

พกเจลแอลกอฮอล์
และล้างมือทุกครั้ง

ท่าความสะอาดอุปกรณ์
เก็บอาหารอยู่เสมอ

แยกเก็บอาหารเป็นสัดส่วน
ระหว่างอาหารปรุงสุก
กับเครื่องดื่ม

ไม่เปิดอาหาร
ก่อนส่งถึงลูกค้า

ส่งอาหารทันที
เพื่อความสดใหม่

รักษาระยะห่าง 1 เมตร
ผู้ส่งและผู้รับ
ควรมีระยะห่างกัน

กฎ 8 ข้อ

— ที่ต้องรู้ —
สู่ COVID-19

ระวังจุดเสี่ยง
ที่มีโอกาสสัมผัสเชื้อโรค

ผู้ให้บริการ

อุปกรณ์บรรจุอาหาร

ถุงมือ

เงิน

เลือกใช้ระบบจ่ายเงินออนไลน์
ทั้งลูกค้าและผู้ให้บริการ

*เมื่อมีอาการป่วย ไอ จาม หยุดทำงาน เพื่อพบแพทย์

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สมทบคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

<https://www.anamai.moph.go.th/>

เผยแพร่ : มีนาคม 2563

คำแนะนำสำหรับร้านขายยา
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ร้านขายยา และเวชภัณฑ์ สู้ภัยโควิด - 19

คำแนะนำสำหรับเจ้าของร้านขายยา

1. จัดให้มีการคัดกรองเบื้องต้น
2. จำกัดจำนวนผู้รับบริการแต่ละครั้ง หรือจัดคิวการเข้าร้าน
3. มีป้ายขอความร่วมมือผู้ใช้บริการ งดสัมผัสเวชภัณฑ์หรือสินค้าทุก ชนิดภายในร้านขายยา
4. จัดให้มีแอลกอฮอล์เจลล้างมือ สำหรับ ผู้ใช้บริการ บริเวณประตูทางเข้าออก และจุดชำระเงิน
5. เกสเซอร์และหน้าเจ้าหน้าที่ให้บริการขายยา และจุดชำระเงิน ต้องสวมหน้ากาก
6. ทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ที่มีการสัมผัสของผู้ใช้บริการภายในร้าน
7. หากร้านขายยามีระบบปรับอากาศ ควรจัดให้มีการระบายอากาศที่เพียงพอ
8. ให้คำแนะนำหรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้การป้องกัน COVID-19 ภายในร้านขายยา

คำแนะนำสำหรับผู้มาใช้บริการร้านขายยา

1. สวมหน้ากาก และหลีกเลี่ยงการสัมผัส วัสดุ อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ หรือสินค้า ทุกชนิดภายในร้าน
2. ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ (หากมี) หรือ ด้วยเจลแอลกอฮอล์หลัง ใช้บริการทุกครั้ง

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สถานควอรันไตด์
รับความรู้เรื่อง COVID-19

จัดทำโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

เผยแพร่ : | น.บ. 2563

คำแนะนำสำหรับการให้บริการขนส่งผู้โดยสารสาธารณะ
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

มาตรการป้องกันความเสี่ยง COVID-19 สำหรับผู้ให้บริการ ขนส่งสาธารณะ

บริเวณอาคารสถานีขนส่ง

ต้องเน้นทำความสะอาดในจุดเสี่ยง
ที่อาจมีการแพร่กระจายของเชื้อโรค เช่น

จุดบริการจำหน่ายอาหาร

- อาหารปรุงสุกใหม่ มีการปกปิดและใช้อุปกรณ์หยิบจับ
 - ทำความสะอาดโต๊ะอาหารทุกครั้งหลังมีผู้มาใช้บริการ
 - ผู้ให้บริการมีสุขอนามัยที่ดี
- *หากมีอาการเจ็บป่วย ให้หยุดปฏิบัติงาน

มีจุดให้บริการแอลกอฮอล์

จุดเสี่ยงห้องส้วม

ยานพาหนะที่ให้บริการ

จุดเสี่ยงที่อาจมีการแพร่กระจายของเชื้อโรค เช่น

ก่อนและหลังการให้บริการ ควรเปิดหน้าต่างเพื่อถ่ายเทหรือระบายอากาศ

ใช้น้ำยาเช็ดทำความสะอาดในจุดที่มีการสัมผัสบ่อยๆ

หากมีผ้าห่ม ปลอกหมอนให้บริการ ต้องเปลี่ยนทุกครั้ง และนำไปซักให้สะอาด

ห้องน้ำที่ให้บริการบนยานพาหนะต้องจัดให้มีสบู่สำหรับล้างมือ และกระดาษเช็ดมือ

ผู้ปฏิบัติงาน

ก่อนปฏิบัติงานให้ล้างมือด้วยสบู่และน้ำ สวมหน้ากากอนามัย
*หากมีอาการไข้ ไอ จาม ให้หยุดงานและไปพบแพทย์

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

เผยแพร่ : 21 มีนาคม 2563

คำแนะนำสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

คำแนะนำการป้องกันตนเองและการปฏิบัติ ด้านสุขอนามัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สู่โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

คำแนะนำสำหรับผู้ดูแลเด็ก

1. หากผู้ดูแลเด็กมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม หรือเหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง และอยู่ในช่วงกักกันให้ **หยุดปฏิบัติงาน**

2. ส่งเสริมให้เด็ก ผู้ปกครองและผู้ปฏิบัติงานทุกคน ล้างมืออย่างถูกวิธีด้วยสบู่/เจลแอลกอฮอล์ และหลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัส ใบหน้า ตา ปาก จมูก

3. หลีกเลี่ยงการพาเด็กไปในสถานที่แออัดหรือสถานที่ที่มีการรวมกันเป็นจำนวนมาก

4. สอนเด็กไม่ให้ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น

5. ดูแลให้เด็กรับประทานอาหารเช้าที่สะอาด ปรุงสุกใหม่

6. ให้ความรู้/คำแนะนำ/สื่อประชาสัมพันธ์การป้องกัน และลดความเสี่ยงการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง

1. หากบุตรหลานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม หรือเหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง ให้หยุดเรียนทันที และรีบพาไปพบแพทย์

2. ให้สมาชิกในครอบครัวล้างมือด้วยสบู่และน้ำ เป็นประจำ และหลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสโดยตรง ใบหน้า ตา ปาก จมูก และสร้างสุขนิสัยให้อาบน้ำ หลังกลับจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และหลังเล่นกับเพื่อน

3. หมั่นทำความสะอาดเครื่องเล่น ของเล่น ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป

4. ไม่พาบุตรหลานไปในสถานที่แออัดหรือสถานที่ที่มีการรวมกันเป็นจำนวนมาก

5. จัดเตรียมอาหารที่ปรุงสุกใหม่ ส่งเสริมให้บุตรหลานสร้างภูมิคุ้มกัน เช่น รับประทานผักผลไม้ที่มีวิตามินซี ออกกำลังกายทุกวัน นอนหลับให้เพียงพอ 9 - 11 ชม./วัน เป็นต้น

คำแนะนำสำหรับศาสนสถาน
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คำแนะนำ

ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับศาสนสถาน

(วัด โบสถ์ มัสยิด ศาลเจ้า และสถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอื่นๆ)

ข้อมูลโดย : กรมอนามัย
ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดทำเมื่อ 1 เมษายน 2563

1422
สายด่วน

คำแนะนำสำหรับ

ผู้รับผิดชอบศาสนสถาน

1. หากผู้ประกอบพิธีทางศาสนา มีอาการไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก ให้งดร่วมพิธีกรรมทางศาสนา และไปพบแพทย์

2. ให้มีการคัดกรองผู้เข้าร่วมพิธีกรรม เช่น มีบริการเจลแอลกอฮอล์ และหากพบใครมีอาการไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก ขอความร่วมมือไปให้เข้าร่วมกิจกรรม

3. งดกิจกรรมที่ต้องรวมตัวกัน

ข้อมูลโดย : กรมอนามัย
ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดทำเมื่อ 1 เมษายน 2563

1422
สายด่วน

คำแนะนำสำหรับร้านขายยา
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

**คำแนะนำสำหรับ
ผู้รับผิดชอบศาสนสถาน**

4. สถานที่ควรมีการระบายอากาศที่ดี
ทำความสะอาดห้องและอุปกรณ์ทุกวัน
และลดความแออัดของการ
เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนา

5. ผู้ที่สัมผัสอาหารหากมีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก
ให้หยุดและพบแพทย์ทันที
ขณะปฏิบัติงาน ต้องปฏิบัติตามหลักสุขาภิบาล

6. ทำความสะอาดพื้นที่ส้วม โถส้วม
บริเวณที่มีการสัมผัสบ่อยๆ
อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง

7. ผู้ปฏิบัติงานที่ดูแลด้านความสะอาด
ให้ใส่ถุงมือหรือหน้ากากผ้า
และล้างมือให้สะอาดทุกครั้งหลังปฏิบัติงาน

ข้อมูลโดย : กรมอนามัย

ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดทำเมื่อ 1 เมษายน 2563

1422
สายด่วน

คำแนะนำสำหรับโรงทาน ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

แนวทางการจัดบริการอาหารในโรงทาน
ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

โรงทาน

สำหรับผู้รับอาหารในโรงทาน

- ล้างมือด้วยสบู่อย่างน้อย 20 วินาที หรือทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์เจล ขณะมือแห้งทุกครั้ง ก่อนเข้าคิวรับอาหาร
- ใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา
- เว้นระยะห่างจากบุคคลอื่น 1.5 - 2 เมตร ระหว่างรอคิวรับอาหาร ไม่ควรจับกลุ่มสนทนา
- รับอาหารแล้ว ควรนำกลับไปรับประทานที่บ้าน
- อาหารที่นำกลับไปควรรับประทานทันที ไม่ควรเก็บอาหารไว้นานเกิน 4 ชั่วโมง หากรับประทานไม่หมดควรเก็บในตู้เย็นและก่อนนำมารับประทานครั้งต่อไปควรอุ่นอาหารด้วยความร้อน
- หากมีอาการไข้ ไอ จาม เจ็บคอ มีน้ำมูก เหนื่อย หอบ ไม่ควรมารับอาหารด้วยตัวเอง อาจให้ผู้อื่นมารับอาหารแทนได้

สำหรับผู้จัดโรงทาน

- มีระบบคัดกรองอุณหภูมิ
- เตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาดมือให้เพียงพอต่อผู้รับอาหารในโรงทาน
- หากพบประชาชนที่มีไข้ ให้แยกไปรับอาหารอีกหนึ่งช่องทางและให้กลับบ้านทันที
- จัดให้มีจุดวางอาหารโดยให้ประชาชนหยิบได้ด้วยตัวเอง
- จัดช่องทางการเข้าและออกในการรับอาหารคนละช่องทาง
- จัดให้มีระยะห่างกันระหว่างบุคคล 1.5 - 2 เมตร
- มีป้ายประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการรับอาหารให้เห็นอย่างชัดเจน
- ประกาศเสียงตามสายข้อปฏิบัติตนในการรับอาหารจากโรงทานเป็นระยะ

สำหรับผู้ปรุงอาหาร

- ล้างมือก่อนและหลังปรุงอาหาร ใส่ชุดให้รัดกุม สวมผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผม หน้ากากผ้า
- หากมีอาการไข้ ไอ จาม เจ็บคอ มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ ให้หยุดปรุงอาหารทันที
- เตรียมอาหารปรุงสุกใหม่ จัดเป็นชุดพร้อมน้ำกลับไปรับประทานที่บ้าน

สถานที่ ที่โล่งแจ้ง มีการระบายอากาศได้ดี

- จัดบริการอ่างล้างมือพร้อมสบู่หรือแอลกอฮอล์เจลไว้ยังจุดรับอาหาร
- กำหนดจุดระยะห่างระหว่างผู้บริโภคร่วมกันที่ยืนรอรับอาหาร ณ จุดรับอาหาร

จัดทำโดย : กลุ่มพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยสูงอายุ ศูนย์อนามัยที่ 4 สระบุรี วันที่ : 13 เม.ย. 63

การดูแลและให้ความรู้ประชาชน
คำแนะนำ “3ล. ลด เสี่ยง ดูแล ป้องกัน โควิด-19”
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

3ล. ลด เสี่ยง ดูแล ป้องกัน COVID-19

ลด

- ลด ความเสี่ยงจากการสัมผัส ด้วยการล้างมือด้วยน้ำ และสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ให้บ่อยขึ้น โดยเฉพาะ เมื่ออยู่ในพื้นที่สาธารณะ และก่อนรับประทานอาหาร

- ลด การแพร่เชื้อ เมื่อไม่สบาย ไอ จาม ให้สวมหน้ากากอนามัย

เสี่ยง

- เสี่ยงการเข้าไปในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค

- เสี่ยงการเข้าไปในพื้นที่มีคนหนาแน่น

- เสี่ยงการใช้มือสัมผัสหน้า

ดูแล

- ดูแล สุขภาพตนเอง รักษาสุขภาพ ด้วยการกินร้อน ใช้ช้อนกลาง ล้างมือ ออกกำลังกาย และพักผ่อน ให้เพียงพอ

- ดูแล รับผิดชอบต่อสังคม ในกรณีที่เกิดทางกลับจากพื้นที่เสี่ยง ต้องแยก และสังเกตอาการ ไม่น้อยกว่า 14 วัน

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

อ่านความรู้เพิ่มเติม www.multimedia.anamai.moph.go.th หมายเลข : 3 มี.ค. 2563

คำแนะนำ “เมื่อต้องออกจากบ้าน”

ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คู่มือเตรียมความพร้อม เมื่อต้องออกจากบ้าน

- 1 วางแผน**
รายการที่ต้องทำ

 - ชื่ออาหาร
 - ชื่อรถ
 - ธุรูปนักงาน
 - ชื่ออาหารแมว
- 2 เช็ก**
อุณหภูมิร่างกาย

อุณหภูมิร่างกายปกติ
36.0-37.5 องศา
สูงกว่านี้ถือว่าไข้
- 3 ใส่** หน้ากากอนามัย/
หน้ากากผ้า
ไม่ใช่ หน้าซีกา/
เครื่องประดับ
เพราะอาจเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค
- 4 พก** เจลล้างมือ/
สปรอยแอลกอฮอล์ 70%
และล้างมือบ่อยๆ
- 5 ห้าม** สัมผัสหน้า
โดยเฉพาะ
ตา จมูก ปาก
- 6 ลด** สัมผัสจุดเสี่ยง
ประตู-จุดเข้า-ขึ้นบันได
- 7 เลือ**

 - ไปที่คนน้อยๆ
 - ใช้นาน้อยๆ
 - ไม่ใช้ลิฟท์
- 8 รักษา**
ระยะห่างอย่างน้อย 2 เมตร

อยู่ห่าง อย่างห่าง
- 9 รับ** ใรับกลับ

Designed by : SISIDEA

ข้อมูลโดย : กรมอนามัย

ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข วันที่ 3 เมษายน 2563

1422
สายด่วน

คำแนะนำ “เมื่อกลับมาถึงบ้าน”

ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คู่มือเตรียมความพร้อม เมื่อกลับมาถึงบ้าน

คู่มือเตรียมความพร้อมเมื่อกลับมาถึงบ้าน

แต่นี้ก็อยู่กับครอบครัวได้อย่างปลอดภัย

8 ห้ามนั่งเก้าอี้หรือโซฟา ก่อนอาบน้ำ

9 อาบน้ำ สระผม เปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่

10 แยกซักเสื้อผ้า ที่ใส่นอกบ้าน และใส่ในบ้าน

7 ทำความสะอาดกระเป๋า โทรศัพท์ นาฬิกา กุญแจ ด้วยแอลกอฮอล์

6 ล้างมือด้วยสบู่/เจล ก่อนเปิดประตูบ้าน

5 ถ้าใช้หน้ากากผ้า ให้ซักตากแดดทุกวัน

4 ทิ้งหน้ากากอนามัย ในถังปิดมิดชิดนอกบ้าน

3 หากสวมชุดคลุม แขนงไว้นอกบ้าน

2 ถอดรองเท้านอกบ้าน ไม่ใส่เข้าบ้านเด็ดขาด

1 ทำความสะอาดและ ทำจัดเชื้อโรคภายในรถ ด้วยแอลกอฮอล์

Designed by : SISIDEA

ข้อมูลโดย : กรมอนามัย

ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดทำเมื่อ 3 เมษายน 2563

1422
สายด่วน

คำแนะนำการทำความสะอาดบ้าน
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

Clean Home

สะอาดทุกจุดสัมผัส

ห้องครัว

- พื้นครัวหมั่นเช็ด ถู ทำความสะอาด
- กิ่งหรือกำจัดเศษอาหารทุกวัน

ห้องนั่งเล่น

- เก็บสิ่งของเครื่องใช้ที่ไม่จำเป็น
- ถูกวาดพรมปู และพรมเสวต
- เช็ดคราบสกปรก ทำความสะอาดให้ทั่วถึง

ห้องกินข้าว

- เก็บขยะหรือของที่ไม่จำเป็นออก
- ใช้น้ำยาทำความสะอาดทุกครั้ง บริเวณที่มีคราบเลอะ
- เช็ดทำความสะอาดจุดทุกครั้งหลังกินข้าว

ห้องส้วม

- หมั่นทำความสะอาดพื้นและบริเวณรอบห้องบ่อยๆ
- หมั่นทำความสะอาดสายชำระที่รองนั่งโถส้วม กลอนประตู หรือลูกบิด

ห้องนอน

- ซักผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน มุ้ง ผ้าห่ม อย่างน้อย สัปดาห์ละครั้ง

ออกนอกบ้าน

- ไม่เดินทาง ไม่ไปในพื้นที่เสี่ยงบริเวณที่มีคนแออัด
- สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า
- งดงานเลี้ยง งานสังสรรค์ต่างๆ

กลับเข้าบ้าน

- ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่และน้ำ
- อวน้ำกั้นและเช็ดเสื้อผ้าที่ใช้นในแต่ละวัน

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

<https://www.anamai.moph.go.th/>

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

เผยแพร่ : 22 มีนาคม 2563

คำแนะนำวิธีปฏิบัติสำหรับประชาชนกลุ่มเสี่ยง
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

สูงอายุปลอดภัย ห่างไกล COVID-19

ล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง
ก่อนกินอาหาร และหลังใช้ห้องน้ำ

กินอาหารปรุงสุกใหม่
หากกินอาหารร่วมกับผู้อื่นให้ใช้ช้อนกลางส่วนตัว

ผ่อนคลายความเครียดด้วยตนเอง
เช่น ออกกำลังกาย ฟังเพลง ร้องเพลง
ปลูกต้นไม้ สวดมนต์ นั่งสมาธิ

งดออกจากบ้านหรือไปที่แออัด
รักษาระยะห่าง หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับ

หากไอ จาม ใช้ผ้าเช็ดหน้าหรือทิชชูปิดปาก
หรือใช้ข้อศอกปิดปาก จมูก และล้างมือด้วยสบู่
และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที

ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ต้องสวมหน้ากากผ้า
และล้างมือทุกครั้งก่อนให้การดูแล

ข้อมูลโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดทำเมื่อ 8 เมษายน 2563

1422
สายด่วน

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ไขข้อข้องใจ?

ขณะนี้ยังไม่มีข้อพิสูจน์
ยืนยันว่า COVID-19
ติดต่อผ่านทางน้ำนม

ทั้งนี้ การให้นมจากเต้าหรือการบีบเก็บน้ำนม
ขึ้นอยู่กับอาการของแม่และครอบครัว
โดยพิจารณาถึงความเสี่ยง
และประโยชน์ที่ได้รับ

ข้อปฏิบัติ

ในการให้นมหรือการบีบเก็บน้ำนมของแม่

1

อาบน้ำหรือเช็ดทำความสะอาด
บริเวณเต้านมและหัวนมด้วยน้ำและสบู่

2

ล้างมือด้วยน้ำและสบู่อย่างน้อย 20 วินาที

3

ใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา
ทั้งก่อน ระหว่าง หลังการให้นมหรือการบีบเก็บน้ำนม

4

หลังการใช้เครื่องปั๊มนม ต้องทำความสะอาดอุปกรณ์
จากนั้นล้างหรือต้มเพื่อฆ่าเชื้อโรค
และเก็บอุปกรณ์ในบรรจุภัณฑ์ที่สะอาด

คำแนะนำการแยกสังเกตอาการที่บ้าน (Home Quarantine)
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

14 วัน

 หลังจากกลับมาจากพื้นที่เสี่ยง

หากป่วย มีไข้
ไอ จาม เหนื่อย หอบ
โทรแจ้ง 1669

ดูแลสุขอนามัยโดยใช้
หลัก 3 ล. ลดสัมผัส เลี่ยงจุดเสี่ยง
ดูแลสุขภาพตนเองและสังคม

แยกห้องนอน
แยกของใช้ส่วนตัว
แยกการทำความสะอาด

ไม่กินอาหารร่วมกับคนในครอบครัว
และแยกล้างภาชนะ ด้วยน้ำยาล้างจาน
และตากแดดให้แห้ง

ขยะปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย
ใส่ถุงขยะ 2 ชั้น
ราดด้วยน้ำยาฟอกขาว
มัดปากถุงให้แน่น

ปิดฝาทุกครั้งก่อนกดชักโครก
ลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค
ทำความสะอาดทันทีหลังใช้ส้วม

พบปะผู้อื่น
ให้สวมหน้ากากอนามัย
ระยะห่างไม่น้อยกว่า 1 เมตร

หลีกเลี่ยงการใกล้ชิด
กับผู้สูงอายุ
และผู้มีโรคประจำตัว

งดกิจกรรมนอกบ้าน
งดไปในที่ชุมชน
งดใช้ขนส่งสาธารณะ

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

อ่านความรู้เพิ่มเติม www.multimedia.anamai.moph.go.th เบอร์โทร : 13 มีนาคม 63

คำแนะนำสำหรับผู้ที่พักอาศัยในอาคารชุด (หอพัก คอนโดมิเนียม อะพาร์ตเมนต์)
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

อยู่...คอนโด

หยุดเชื้อ เพื่อชาติ

ล้างมือด้วยสบู่ และน้ำทุกครั้ง
ก่อน และหลังกินอาหาร
หลังการทำความสะอาดห้องพัก
เก็บขยะ และหลังการใช้ส้วม

แยกจานชาม แก้วน้ำ
ช้อนส้อม
หรือของใช้ส่วนตัว

ไม่กินอาหารร่วมกัน
ควรแยกเป็นสำรับ

36.5°C

รักษาระยะห่างในการอยู่
ร่วมกัน อย่างน้อย
1-2 เมตร

เฝ้าระวังอาการตัวเอง
อย่างใกล้ชิด
โดยตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย
อย่างสม่ำเสมอ

แยกขยะเป็น 2 ประเภท
ขยะทั่วไป
ขยะปนเปื้อนสารคัดหลั่ง

ข้อมูลโดย : กรมอนามัย

ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดทำเมื่อ 2 เมษายน 2563

คำแนะนำการใช้หน้ากากป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)
 ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

วิธีการ...กั๊กหน้ากา

COVID-19 รู้ทันป้องกันได้

คนทั่วไป

หน้ากากผ้า หรือ หน้ากากอนามัย

ซักด้วยสบู่หรือผงซักฟอก
ตากแดดให้แห้งและรีด
ก่อนนำไปใช้ใหม่

ถอดหน้ากาก
โดยจับที่สายคล้องหู
กึ่งลงถึงขมับก่อนพับปิด

ผู้ที่แยกสังเกตอาการที่บ้าน
หรือ ผู้ดูแลผู้ป่วยเฝ้างาน

หน้ากากอนามัย
อาจปนเปื้อนเชื้อโรคจากน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ

ถอดหน้ากากโดยจับที่สายคล้องหู
ใส่ถุงขยะ 2 ชั้น และทำลายเชื้อด้วย
น้ำยาฟอกขาว (โซเดียมไฮโปคลอไรต์ 5%)
กึ่งลงถึงขมับก่อนพับปิด

ผู้ป่วย หมอ พยาบาล
ในสถานพยาบาล
และห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย

หน้ากาก N95 หรือ หน้ากากอนามัย
จากกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์
และการรักษาพยาบาล

กึ่งลงถึงขมับติดเชือก
ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวง
ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545

“ล้างมือให้สะอาด” ด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้งหลังกั๊กหน้ากา

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด
รับความรู้เรื่อง COVID-19

จัดทำโดย : สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

เผยแพร่ : 3 เมษายน 2563

ข้อมูล COVID-19 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมควบคุมโรค

1. หลักเกณฑ์ลักษณะและแนวทางจัดการสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตการเริ่มป่วย (Quarantine) กรณีผู้เดินทางจำนวนมากกลับจากพื้นที่เสี่ยงสูง
https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_other/G_other_01_2.pdf
2. แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด-19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) ส่วนที่ 4.1 4.2 และ 4.5
https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_other/g_other02.pdf
3. นิยามผู้สงสัยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patient Under Investigation : PUI) 7 เมษายน 2563
https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_srrt/g_srrt_070463n.pdf
4. รายงานสถานการณ์ประจำวัน <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/situation.php>
5. แนวทางการดำเนินงาน https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/g_menu2.php

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กองสุกศึกษา

1. ผลการเฝ้าระวัง HL HB การป้องกันโรคโควิด-19

2. คลังความรู้สุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. แพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร อธิบดีกรมอนามัย
2. นายแพทย์ดนัย ชีวันดา รองอธิบดีกรมอนามัย
3. นายแพทย์อรรถพล แก้วสัมฤทธิ์ รองอธิบดีกรมอนามัย
4. นายแพทย์สราวุธ บุญสุข รองอธิบดีกรมอนามัย
5. นางสาวสิริวรรณ จันทนจุลกะ นักวิชาการสาธารณสุขผู้ทรงคุณวุฒิ (ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม)
6. นายสมชาย ตูแก้ว ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

ผู้ร่วมจัดทำ

1. นางสาวดรรชนี มหาขานิกะ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
2. นางณิรนุช อาภาจารัส นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวปริญญิต์ ใหม่เจริญศรี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
4. นางสาวชไมพร เป็นสุข นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
5. นางสาวสัจมาน ตรันเจริญ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
6. นางพรสุดา ศิริ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
7. นางสาวณัฐวดี แมนเมธี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
8. นางสาวมลฤดี ตรีวัย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
9. นายเชิดศักดิ์ โกศลวัฒน์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
10. นางสาวรัตนา เฒ่าอุดม นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
11. นางสาวนวรรตน์ อภิขัยนันท์ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
12. นางสาวปาริชาติ จำนงการ นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
13. นางสาวกัทยา พิมพ์าสิตา นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
14. นายเอกราช บัวทอง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
15. นางสาวปวีรศา ดิษยวานิช นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
16. นางสาวนภัสวรรณ สนธินอก นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
17. นางสาวพรรณิกาญจน วังกุ่ม นักวิชาการสาธารณสุข
18. นางสาวอุไรพร ถินสถิตย์ นักวิชาการสาธารณสุข
19. นางสาวฐิติพร ผาสอน นักวิชาการสาธารณสุข
20. นางสาวกัลยลักษณ์ ทับทิมใส นักวิชาการสาธารณสุข
21. นางสาวสิริยาภรณ์ บุญลาด ผู้ประสานงานโครงการ